

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a fölépcsőnél.

Bérmentetlen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint

Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidékre postán küldve:	
Egész évre	12 frt.	Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	6 frt.	Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt.	Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt.	Egy óra	1 frt 20 kr.

Arad, decz. 27.

Az ünnepek csendjét semmi sem zavarta meg. A harczterőről, s illetve most már a fegyverszünet teréről jöttek ugyan hírek, a melyekben kölcsönösen vádolják egymást, hogy a fegyverszünet feltételeit nem tartották meg, de ezeket a különbözőzeteket majd csak elintézik nagyobb veszedelem nélkül.

Itthon sem történt semmi nevezetesebb esemény, ha csak azt nem fogadjuk el annak, hogy a budapesti ügyvédi kör ma tiltakozó közgyűlést akart tartani az ismeretes főispáni paragrafus ellen, de a tagok nem jöttek össze kellő számmal s így a gyűlés elmaradt. Ugy látszik megijedtek a tagok attól a sok phrásistól, mely az előzetesen tartott választmányi ülésen elhangzott.

Külföld.

Szerb-bolgár háboru. Nisból, december 23-iki kelettel jelentik: Utolsó ízben 2000 bolgár önkéntes rontott szerb területekre és pusztítva nyomult Vranja felé. Köztük volt Basa Ilpa is, kit a szerbek 20 éven át mint emigranst támogattak. 22-én délután azonban a második korosztály egy csapatja által megverettek és számos halott hátrahagyásával menekültek. A foglyok közt 160 önkéntes és 3 rendes katona van. A Nassina szakasz parancsnoka üldözőbe vette a menekülteket. 22-én reggel a bolgár lovasság Zerer Dolt támadta meg, de 3 halott és 1 fogoly-hátrahagyásával visszavonulni volt kénytelen.

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

(December 27.)

Madarász József elfogott leveleiből.

— Szathmáry Györgytől. —

Az ún. elfogott levelek! Mégpedig nem is abból a sötét korból, mikor „gyanus“ emberek leveleit a levélitok szentségének flagrans sérelmével elfoglalták, feltörték és elolvasták, hanem elfogott levelek a legújabb alkotmányos szabadság korából és hozzá még ezen alkotmányos szabadság legfőbb biztosítékának, a magyar országgyűlés képviselőházának köréből! Aztán mondja még valaki, hogy nincs igaz a vádaskodóknak, kik azt állítják, hogy a reakció ütötte föl nálunk a fejét és reactionarius szellő sivit végig a nemzetet. — mikor ilyesmi, a levelek elfogása még a képviselőházban is megtörténhetik. Pedig megtörtént és úgy állnak a dolgok, hogy megtörténik még a jövőben is.

Hanem hat persze, a Tisza-kormány idejében minden lehetséges. Még ez is. Semmi sem szent már, ez ádáz kormány alatt, még a levélitok sőt; egymás után sorba confiscálták az alkotmányos jogok, sőt még a levelek is. És még hagyjan, ha csak közönséges emberek közönséges leveleinek elkobzásáról volna szó, de itt egy jóval nagyobb szabású gonoszság forog szőnyegen, egy oly reakciónarius gonoszság, mely mint a jubilans Tisza-aera

Konstantinápolyból decz. 24-ikéről írják: Diplomatai körökben hírlik, hogy a bolgár kérdés rendezése után Sir A. W. White-ot angol nagykövetté fogják kinevezni. E tisztséget most ezimizetesen Sir E. Thornton tölti be, a ki alkalmilag más nagykövetsége, fog kapni, vagy pedig nyugalomba fog menni.

Belgrádból decz. 24-ikéről jelentik: A hadseregben állítólag előfordult fegyelmetelenségről szóló hírek teljesen alaptalanok.

Sóphia, decz. 24. A Küstendil-kerületben fekvő Izvor-hadtest parancsnokának december 23-dikéről kelt távirata jelenti: A szerbek esti négy óraker tetemes hadsereggel megtámadták Novoselo és Krivafer falvakat. Az ütközet egész fél 8 óráig folyton tartott. A bolgárok heves ellentállást tanúsítottak.

Rómából írják. A pápa a szent collegium szerencsekívánataira válaszolva, első sorban hangsúlyozta, hogy Guibert bíbornokhoz intézett levele általános helyesséssel találkozott; továbbá utalt arra, hogy a keresztény hit a missiók útján öröndetes módon terjed, nemkülönben utalt ama szerencses eredményű közbenjárásra is, melynek alkalmából két nemzet a pápai szék bűbössége előtt tisztelettel meghajolt. Végül a pápa az Olaszországban felmerült újabb nehézségekre mutatva, hol ugymond az állam az egyház szabadsága ellen merényletszerű törvényeket alkot, hozza tette, miszerint ha a kormány az egyházat nem is üldözné, és politikájában mérsékeltéssel vezéreltetné is magát, a pápa helyzete mindazáltal nem volna kevésbé türethetelen és elviselhetetlen, ha csak Róma a pápának ismét vissza nem utatná. Az elfogadásnál Pitoa bíbornok és számos egyházi méltóság jelent meg.

Genuból jelentik, hogy ott is voltak Oberdank-demonstrációk. Zajos munkásgyűléseket tartottak, néhány vörös zászlót tüztek ki és Oberdankot dicsőítő himnuszokat ragasztottak fel az utcásarkokon. A himnuszokat közölték Scherzer főconsullal, még pedig insuitáló és fenyegető levelek

nagyot hanyatlott, közszellemének egyik kiválóan jellemző vonása, megérdemli, hogy a többi bűnhalmazattal együtt ez is följegyeztetve, a nyilvánosságnak átadassék.

Igen, nem kisebb ember, mint az ellenzéknek egy országos nevű vezéregyénisége, Madarász József megrontására vetette ki halóját az ördögös „szabadelvű-áramány“. Madarász nagyfontosságú bizalmas politikai korrespondentiái a kormányparti „harmadik osztály“ kezébe kerültek. Ma még csak Madarászszal tesznek így, de bizony rá kerül a sor Apponyira, majd Szilágyi Dezsőre is. Ma nekem, holnap neked.

Es ez az átkos spitzli-szellem annyira megmetyelete a nemzetet, hogy nemcsak a kormánynak egy közigazgatási törvényjavaslatában üti föl a fejét, de átszűrömkedett még a puritan ellenzéki körökbe is, hol az „Egyetértés“ szerkesztője, hogy-hogy nem, rátette a kezét Apponyi grófnak egy épenséggel nem „mérsékelt“ támadó levelére, melyet — mint mondá — a szerző tudta és beleegyezése nélkül épen az napon tett közzé, mikor Tisza jubileumát ülé.

Igaz, hogy a o m e s gróf utólag egy árva szóval sem tiltakozott levelének közzétételére s a szerzői jogról szóló törvény illetén megsértése ellen, de ezt csak azon nemes, loyális és mérsékelt indulattól tette, azaz nem tette, melylyel a s z é l b a l i szerkesztő iránt viseltetik.

Az is csak a Tisza-regime depravaló szellemé-

kiséretében. Ezek folytán a rendőrség elrendelte a főconsulatus és Scherzer magánlakása feletti felügyeletet.

Newyorkban még decz. 8-án nyújtotta át Cleveland elnök a szövetségi tanácsnak évi üzenetét, melyben az ország ügyei fölött szemlét tart. A nagyterjedelmű okirat, mely a helyzet és különösen a pénzügyek javulását bizonyítja, az egész országban nagy meglepetést keltett s még Cleveland legelkeseredettebb ellenségei is legnagyobb elismerést szavaznak neki. Csak egy pont van, mely némi erősebb bírálatra talált, t. i. Mr. Keiley esetének megbeszélése, kit Bécsbe képviselőnek nevezett ki az elnök, de a ki helyett ott személyes okokból más egyént kértek. Cleveland kijelenti, hogy nem látott okot a visszautasításra s egy új más egyént nem nevezett ki, hanem a titkár helyettesíti a követet.

Legújabb pósta.

Arad, decz. 27

— **A francziák** törvényhozótestületei karácson estéjén sem pihentek. Akkor folyt a leghevesebb vita a tonkingi kérdés fölött. Napirnden a kámera egyik bizottságának jelentése volt, a kormány által Tonking pacificatiójára és tengerészeti célokra kért hitel fölött. A bizottság az erről szóló törvényjavaslat elvetését indítványozta, nemesak terjedelmes, az egész ügyet megvilágító jelentésében, de előadója által is. A kérdés a legelkeseredettebb vitára nyújtott alkalmat, végül azonban a kámera 4 szótöbbséggel megszavazta a törvényjavaslatot. A szavazás ez eredménye dacára a senatusban nyert többség valószínűleg arra fogja birni a kormányt, hogy beadja lemondását. A legújabb párisi táviratok megerősítik e föltevést sőt már az időpontot is jelzik, a midőn e lemondás be fog következni. Újabb cabinetválságnak nézhetünk tehát előbe Franciaországban.

nek a kifolyása, hogy a pártviszonyok összezavarattanak; hogy a mértékletes ellenzéki „Pesti Napló“ elveszi a szélbali „Egyetértés“ kenyerét az által, hogy a szél-bal vezérét, K o s s u t h Lajost, kit évtizedeken keresztül kiméledlenül támadott és üldözött, ugyszólva munkatársai közé fogadott be s most dé-rüre-borura közli Kossuth iratát. Viszont a s z é l b a l i „Egyetértés“ az által szerez magának elégtételt, hogy elhalaszsa a „Pesti Napló“ elől a m é r s é k e l t ellenzék vezérének. Apponyi grófnak Tisza ellen intézett fulminans levelét, így kerül a függetlenségi parti Kossuth a habarek közé s a habarek Apponyi gróf a függetlenségi soraiába: Mindezt a Tisza-regime szelleme okozta, mely így teszi lehetővé az elvi harcokat s a partok elvi válaszfalainak ledöntésére, azok összezavarására vezet.

Ez ármányos törekvés ezéja világos: tönkre tenni az ellenzék, hogy továbbra is Tisza maradjon a kormányon. Megertheti már most ebből a nyajas olvasó, hogy milyen értéket kell és lehet tulajdonítani annak, midőn Tisza, a jubileum alkalmával szinlelt nagylelkűséggel isten áldását kérte az ellenzék működésére! Ah, a szemforgató „kálvinista jezsovita“ — ajkain ima kel s markában tört szorit az oppositio ellen!

Kell-e még ehhez bizonyíték? No hat ott van Madarász „József“ bátyánk politikai levelezéseinek elkobzása, oly ezéből, hogy azok alapján az érdemes ellenzéki vezérferfiu egy kormányparti uj-

Az erre vonatkozó értesítéseket következőkben csoportosítjuk:

A kamara a kormány által a tonkingi költségekre kért összes hitelek megfizetésére 274 szavazattal 270 ellenében. Midőn kihirdettetett a szavazás eredménye, mely szerint a kormány 4 szónyi többséget kapott, a kamarában élénk mozgás keletkezett. A kérdések egész özöne támadt, mire a legközelebbi ülés keddre tüzetett ki. A jobboldal tapsolva hagyta el a termet; a centrum azt kiabálta: „Eljön a köztársaság!” Leirhatatlan zürzavar közt végre az ülés éjjeli 10 óra 40 perczkor szétoszlott. Decz. 26-án délelőtt Grévy elnöklése alatt miniszteri tanácskozás tartatott. Brisson kormányelnök, nyakbaja miatt nem vehetett részt a tanácskozásban. Galiber lemondott. Megerősítést nyer az a hír, hogy a kormány a kongresszus után le fog mondani. Brisson kormányelnök nem hajlandó megmaradni hivatalában.

Ugyanaznap a kamara jobbpártja gyűlést tartott, melyen egyhangulag elhatározta, hogy az elnökválasztó congressuson, az általános szavazati jognak a választások megsemmisítése által történt megsértése ellen tiltakozni fog és ez iránt megállapodásra jut a senatus jobbpártjával. Valószínű, hogy a congressuson a szavazás előtt az egész jobboldal elhagyja az üléstermet. Decz. 26-án a senatus is tartott ülést. Buffet kérdésére Goblet miniszter igazolja a papi illetmények megszüntetését. A miniszter sajnálkozik a fölött, hogy a papság nem követi a pápa méltó tanácsait. Erre Freycinet külügyminiszter beszéde után, a tonkingi és madagaskari hitelek 225 szavazattal 61 ellenében elfogadtattak.

— **Párisban**, az elnökválasztó nemzetgyűlés hétfőre (mára) van összehívva. Grévy újra megválasztása bizonyosnak látszik.

— **A szerb-bolgár háború.** S o p h i á b ó l, decz. 26-ról írják: Pírot kiürítése rendben foly. Nehány ponton összütkezés volt a szerb és bolgár előőrök között, de ez nem bir komoly jelentőséggel. — Ma 26-án 12,000 ember vonult Sophiába, élén a fejedellemmel. Nagy hazafias tüntetések voltak. A városi közsegtanács 20,000 frankot szavazott meg a fogadtatási költségekre. A város bejáratánál és a fejedelmi palota előtt diadaliveket és a fúteza mentén zászlópóznákat állítanak fel. — A városban kora reggel óta rendkívüli élénkség uralkodik. Sándor fejedelem a harangok zúgása közben érkezett a város bejáratánál felállított diadalkapu elé, hol a prefectus, a közsegtanács tagjai, a testületek és nagyszámu közönség fogadta lelkes tüntetéssel. A nők virágkoszorúkat nyújtottak át a fejedelemnek. A közsegtanács elnöke üdvözlő beszédekben kifejezést adott a lakosság csodálatának a hadsereg és hódolatának a fejedelem iránt. Ezután a fejedelem a székesegyházba ment, hol a miniszterek, a papság, és a filippopoliszi püspök által fogadtatott. Az ünnepélyes háladási istentisztelet után a fejedelem a csapatok élén a fejedelmi palota előtti térére vonult, hol a csapatok elléptek előtte, mit a diplomatiái kar tagjai egyenruhában, továbbá a papság, a vörös-kereszt-egyletek és a sajtó képviselői külön emelvényről néztek végig.

— **Belgrádból**, szintén decz. 26-ról jelentik: A szerb csapatok már tegnap délután elhagyták Bul-

ság hasábjain sulyosan „kompromittáltassék”, hogy ama levelekből „vonal alatti” (majd nem azt irám, hogy „malom alatti”) politikát üzenek fenkölt, magasztos elveivel . . .

* * *

Jó, jó, — de hát miben áll már most Madarász politikai correspondentiainak elkobzása? — fogja kérdezni a türelmetlen olvasó. Sietek a magyarázattal.

A hol ötöd félé szá z ember van együtt, mint a képviselőházban (no csak de lege és nem de facto, mert nem volt még rá eset, hogy a képviselők teljes létszámban együtt legyenek s legtöbb esetben el lehet mondani a képviselőházról, hogy „apparent rari nantes in gurgite vasto.” de ha csak a fele, vagy harmadrésze jelenik is meg az üléseken, mindig találni bőven egyéni sajátosságot és különbséget.

Igy pl. egyik képviselő (Kiss Lajos*), teljes világleletében mindig és mindig csak lovat rajzol az ülések alatt, még pedig oly bravourral, oly művészi kivitellel, hogy elbujhatik Pallik Béla. Egy másik (Plachy Tamas) mihelyt elfoglalja helyét, elkezd kotorászni a szébeiben, melyek egyikéből kivessz egy hatalmas — bicakát, másikából egy jókora darab fát — s megkezdődik a műfaragás. Megkezdődik és

* Fajdalom, azalatt míg e sorok hozzánk érkeztek, megszünt élni. Szerk.

gária területét, mire a bolgár csapatok azonnal utánok nyomultak és az egész bregovoi és adliehi területet és a Timok partját megszállották, mi által megsértették a fegyverszünetre vonatkozó egyezmény azon pontját, hogy a kiürített területeket a nemzeti csapatoknak csak öt nap mulva szabad megszállniok. A bolgár foglyok száma tekintetében közölt valótlan hírekkel szemben constatáltatott, hogy Szerbiában 3000 bolgár fogoly van s ezek közül Belgrádban 2596 tartózkodik. Egyébiránt a foglyok számáról készített pontos kimutatást előterjesztették a katonai bizottságnak.

— **Madrid**, decz. 26-án a képviselőház Canovas delCastillót 222 szavazattal elnökké választotta. Robledo 112 szavazatot kapott.

— **Londonból** távirják: Ragunból hivatalosan jelentik, hogy a martalócz csapatok leverését sikerrel folytatják. — Irország anglikán primása ma meghalt.

— **Brüsselből** decz. 25-ről jelentik, hogy egyezményt írtak alá, melynek értelmében Manchesterben székelő vasut-társaság engedélyeztetik, melynek feladata a Congovasut létesítése. A részvényekre való aláírás legközelebb megkezdődik. Az első kibocsátás 25 millióra rug.

TÁVIRATOK.

— **Ujévi tisztelgések.** —

Budapest, decz. 27. Az (Aradi Közlöny eredeti távirata.) Az országgyűlési szabadelvű párt ujév napján délelőtt tizkor gyülekezik a kör helyiségében, s testületileg felvonul a ministerelnökhöz. Ezuttal Szontagh Pál intézi az üdvözlő beszédet a ministerelnökhöz.

Bécsben az ujévi tisztelgéseket ez idén gr. Széchen Antal udvari főmarsall veszi át.

Király Ö felsége holnap Gödöllőről Bécsbe érkezik.

— **Kiss Lajos temetése.** —

Budapest, decz. 27. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Kiss Lajos elhunyt képviselő holnapi temetésén az országgyűlési szabadelvű párt testületileg megjelenik, s koszorút helyez a ravatalra.

— **Meghíusult tiltakozás.** —

Budapest, decz. 27. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A budapesti ügyvédi kör a mai napra közgyűlést hívott egybe, melynek napirendjén állott a tiltakozás a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslatnak a főispánok ellenőrzési jogára vonatkozó sza-

— tart addig, amig a dorong: fogpiszkálónak nem vékonyodik. Ha ez az ülés végeig megtörténhetik, jó, — ha nem, akkor a munkába vett fa a fiókba kerül s a legközelebbi ülésen tovább foly a munka. Nern egy embernek száka a szemében a parlamenti műhelyből kikerült fogpiszkáló, mert tudni kell, hogy a műfaragó képviselő körül halomra nő a forgács, akár egy ácsmeister műhelyében.

Történhetik aztán akármi a t. házban, az elnök rázhatja a csengőt, Csanády szidhatja „Ausztria-Bécsot”; Apponyi mind kenheti a mérsékelt ellenzék nyikorgó szekérének tengelyét amolyan „olajcsepp”-ekkel; Szilágyi Dezső akár holta napjáig „homályban settenkedjék”; magyarázhatja Herman Ottó a ház falrengető derűtsége között a „ferbli” hazard természetét; a karzatról leejtheti a hölgy legyezőjét egy pap-képviselő fejére, — egy szóval történhetik napfogyatkozás, nagy földindulás, mindez a két öreg urat ki nem hozza a sodrából s meg nem zavarja munkájában. Egyik rajzol, a másik meg tovább farag háborítatlanul. Még az sem zavarja meg őket, ha Tisza beszél, a mi pedig nagy szó mameluk-embereknek. Sőt Tisza beszédei zavarják őket a munkában legkevésbé, mert azt mondják, hogy ők így foglalkozva — figyelnek és úgy is van.

(Vége következik)

kasza ellen. A tagok azonban oly csekély számmal jelentek meg, hogy a közgyűlés nem volt megtartható.

NAPTÁR.

Decz. 28. Hétfő. — Róm. kath. és prot. Apró szentek. — Görög-orosz (decz. 16) Aggá pr. — Nap kél 7 ó. 51 p., nyugszik 4 ó. 12 p.

Decz. 29. Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése d. u. 5 órákor.

Decz. 29. Az arad-csanádi vasut rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órákor.

Decz. 29. Az arad-körösvölgyi vasut rendkívüli közgyűlése d. u. 4 órákor.

H I R E K.

— **ARAD ÉS VIDÉKE.** —

— **Illetékes forrásból** vett értesülés szerint, Antolik Károly lyceumunk jeles tanára” stb. bekezdésű és az „Alföld- és „Arad és Vidéke” pénteki számában megjelent újdonság teljesen a laptalan, annyival is inkább, mert Antolik Károly tanár hasonló kutatásokkal nem is foglalkozik.

— **A karácsonyi ünnepek** alatt, a szélsőséges időjárás daczára is, élénkség uralkodott városunk utcáin és nyilvános helyein. A közönség mindenekelőtt vallásos érzetének adott kifejezést az által, hogy az Istentiszteletek alkalmával a templomokat szorongásig megtöltötte. A mulató-helyek sem szenvedtek közönségben hiányt; a sportkedvelők tömegesebben keresték fel a korecsolyázó-egyleti jégpályát és ott vig zeneszó mellett élvezték a jég sport gyönyöreit. Szombat délelőtt havazott és ez egygyel szaporította a mulatságok számát; szánok siklottak végig a havas uton s minduntalan felhangzott a szánba fogott lovak csepengettyűi és csörgőinek zaja. A szinigazgató is meg lehet az ünnepnepok sikereivel elégedve, mert telt ház volt mind a két napon.

— **Halálozás.** Id. Bettelheim-Pál, városunk egyik köztiszteletben álló polgára, a mint részvétellel értesülünk, f. hó 27-én elhunyt. A család által kiadott gyászjelentés a következő: „Öz. Bettelheim Leonora, saját, ugy gyermekei Pál, Vilmos és Ida, valamint sógora id. Bettelheim Vilmos, menyé ifj. Bettelheim Vilmosné szül. Weszely Berta, nemkülönben számos más rokonai nevében is szomorodott szívvel jelenti a szeretett férj, illetve édes apa, testvér, após és rokon id. Bettelheim F. Pál kereskedőnek folyó évi december hó 27-én, reggeli 1/2 órákor, munkás életének 59-ik s boldog házasságuk 34-ik évében, kinos szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderültét. A kisenvedett kedves halott hült tetemei december hó 28-án, d. u. 8 órákor fognak Deák Ferencz-utca 42. sz. a. házból „Limbeck János temetés rendező vállalata” által a helybeli róm. közsirkertben örök nyugalomra tétetni; az engesztelő gyászmise áldozat 1886. évi január hó 13-án, d. e. 10 órákor a fűt. minorita-atyák szentegyházában a Mindenhatóknak bemutatni. Aldás emlékére! Béke poraira! Arad, 1885. decz. 27.”

— **Jirousek József** helybeli puskaműves kirakatóból ellopott fegyverek a tettesekkel együtt megkerültek. Szekfü Lajos és Stibik Sándor ismert fiatal csavaigók vitték el azokat, de még mielőtt tudhattak volna rajtok, a rendőrség kézrekerítette őket. Kihallgatásuk alkalmával kiderült, hogy már másodszor próbáltak szerencsét e helyütt; pár hóval ezelőtt ugyanis egy 10 lövetű revolvért loptak el a kirakatóból, a mely most szintén megkerült.

— **Az első aradi hadász-betegsegélyző-egylet** tegnap délutánra hirdett közgyűlésén a tagok igen csekély számmal jelenvén meg Nyári Béla alkapitány kiküldött hatósági biztos kijelenti, hogy miután a közgyűlés nem határozatképes, meg nem tartható. Felhívja egyuttal az egyleti elnökséget, hogy 14 napon belül egy újabb gyűlést híjjanak össze, s azt megelőzőleg jelentsék be a hatóságnak, hogy kik birnak azon szavazati joggal, nehogy e kérdés, mint ma is történt, ismét heves szóváltásokra adjon alkalmat és a gyűlés komolyságát veszélyeztesse.

— **Vadászatok.** József főherczeg kis-jenői birtokán ma nagy vadászat lesz. Tegnap érkeztek oda G h y e z y Béla és J e l e n t s i k tábornokok, továbbá E l e k G u s z t á v ezredes és J e k e l f a l u s s y Lajos őrnagy. — Ugyancsak ma rendez vadászatot Orosháza környékén gr. Károly

László, s a vadászatra is több vendég érkezett a fővárosból.

A kurticai „olvasókör“ folyó évi december 26-án tartott évi közgyűlésén módosított alapszabályokkal a következőleg alakult meg: elnök: Fröbeisz Miklós, alelnök: Fejér Domokos, pénztárnok: Hackenberger László, ellenőr: Vörös Hiador, jegyző: Buchta Agost, gazda: Bruckner Odón. Az általános felkarolás, mely az egylet megnyitóját követte, a lelkesültség, mely a buzdító példára megfelelő készpénz, butor és értékes könyvekből álló adományozásokban nyilvánult, valamint az ujonnan választott tisztviselők ismert ügybuzgalma biztosítékot nyújtanak arra, hogy a közmívelődésre oly fontos társadalmi egylet Kurtieson meg fog szilárdulni és a kitűzött nemes czél el lesz érve.

HAZÁNK és a FŐVÁROS.

† **Kiss Lajos.** Az országgyűlési szabadelvű pártnak halottja van. Kiss Lajos Debreczen város II kerületének képviselője meghalt. A képviselőháznak pártkülömbőség nélkül szeretett és nagybecsült tagja volt. A véletlen úgy akarta, hogy Szathmáry György képviselőnek még a szomorú eset bekövetkezése előtt írott és lapunk mai számában megkezdett tárczája róla is megemlékezék, nagy műveltségű és nagy tudományú férfi volt, kinek életrajzi adataiból megemlítjük, hogy 1814-ben Debreczenben született s tanulmányai végetével ugyanott mint ügyvéd is váltójegyző kezdte meg pályáját. Rövid idő alatt már nagyobb mértékben megnyerte polgártársai bizalmát s 1847-ben főjegyzővé választották, de 1848-ban a tollát felcserélte a karddal s Bem táborában küzdött végig a szabadságharcot. Az abszolut korszak alatt visszavonult és idejét a tanulmányoknak, főképez angol irodalomnak szentelte. Az 1861-diki rövid alkotmányos idő alatt Debreczen városa polgármesterének választották meg, de a provizorium kihirdetésekor ismét visszavonult; 1865-ben ország. képviselővé választották és azóta, egy ciklus kivételével, mindig tagja volt a képviselőháznak, hol ha ritkán szólalt is fel, széles jogi ismeretei, nemes, tiszta jelleme által a tekintélyes képviselők között foglalt helyet. Kezdetben a balközép, a fuzió óta a szabadelvű párt tagja volt. Az utóbbi időkben testi ereje nagyon megtört s e hó elején már betegesen ülte meg születése 71-dik évfordulóját. Azóta állapota mindinkább aggasztóvá lett s szombaton az érdekes férfi végelgyengülésben csöndesen elhunyt. Nőtlen volt s halálos ágyánál testvére Kiss Sándor és unokaöccse Kiss Kálmán kereskedelmi törvényszéki bíró álltak. Temetése ma ment végbe Budapesten. Áldás emlékére.

Vonat kisiklás. Pénteken délelőtt az Aradról Budapestre indult gyorsvonatot — mint rendszeren Szajolon a kolozsvár-nagyvárad gyorsvonathoz csatolták. Az így egyesült vonathoz éppen aradi része azonban Ujszász felé a 35. számú őrház előtt kisiklott, mert a 964. számú I. osztályú kocsinak tengelye tört. Az aradi kocsikat ennél fogva a síneken hagyták, az utasokat a váradai kocsikba szállítván át a gyorsvonat 40 percnyi késedelemmel érkezett a fővárosba. Az volt a szerencse, hogy a vonatvezető idején észrevette a bajt. A tanulság azonban ez esetből is az, hogy az aradi vonalon járatott régi kocsikat már nyugalomba kellene helyezni, s egyelőre legalább a gyorsvonatot új szerkezetű kocsikkal ellátni, melyek nagyobb kényelmet is nyújtanak, s jobban is fűthetők.

A király őfelsége hétfőn este Gödöllőről Bécsbe utazik. Néhány nap mulva a királyné és Mária Valéria főhercegnő is követik.

Kitüntetés. Gr. Erdődy István titkos tanácsost és magyar főlovászmestert őfelsége a közügyek előmozdítása körül kifejtett hasznos működése elismerésül az I. oszt. vaskoronarenddel tüntette ki.

Jókai Mór újabb operette-szöveget ír Strauss János számára.

A NAGY VILÁG.

Dr. Glaser Gyula volt osztrák igazságügyminiszter, kinek Ausztria közéletében annak idején kiváló szerepe volt, szombaton délután Bécsben meghalt 55 éves korában.

A magyar vörös-kereszt-egylet belgrádi kórházában ápolásba vett sebesültek és bete-

gek nagy része kiépülven, haza bocsátott. A meggyógyulás alatt állók kiépülése legközelebb szintén várható levén: az egylet elnöksége akként intézkedett, hogy a belgrádi kórház jövő évi januárhó 15-én működését megszüntesse és a teljes felszerelés visszazállíttassék. A Bolgárországban működő egyletbeli vonat ugyanazon nappal szintén visszatér.

Az osztrák-magyar elmeorvosi szaktársulat Bécsben határozatokat hozott az elme-egyetemzetekben nem lakó elmebetegék összeírása és az elmebetegségek statisztikai beosztása tárgyában. Keleti, a magyar országos statisztikai hivatal főnöke és Salgó tanár kimentették elmaradásukat, azonban Keleti levelében kijelentette, hogy a gyűlés határozatait foganatosítani fogja. — Laufenauer tanár (Budapestről), Benedikt elnök helyettesévé választott meg.

Oroszország Feketetengeri kikötőjéből és Ausztria-Magyarország adriai-tengeri kikötőiből érkező szállítmányokra tízenegy, illetőleg tíz napi megfigyelést rendeltek el. Ha a hajók igazolványt mutatnak föl, hogy utközben valaha vesztegzárnak alávetve voltak, akkor a tízenegy napos megfigyelési időből tíz nap elengedtetik.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Remmert Mártha kisasszony weimari nagyhercegi kamarai zongoraművész nő hangversenyére, mely — mint már jeleztük — holnap (kedden) este 7 órakor lesz Krispin termében, nagy az érdeklődés, miután jegyekre számosan jegyezték elő magukat. A műsor után itélve, rendkívül érdekesnek ígérkező hangverseny lesz és Arad város méltó közönsége nem fog itt hiányzani, hol a magasabb zene- és művészet élvezetében részesülhet.

Aradvárosi

színház.

Folyó szám 86.

Évadberlet 77. szám.
4-dik kiadás 2. sz.

Hétfő, 1885. évi decz. hó 28-án

adatik:

A KÖNYVTÁRNOK

vagy

két Róbert.

Vigjáték 4 felv., írta Moser György. Ford. Follinus Aurél.

Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor.

Hétfő: „A könyvtárnok“ vigjáték 4 felvonásban. Kedd: „Az első szerelem“ Somló Sándor jutalomjátéka.

Szerda: „Kisasszony feleségem“ operette 3 felvonásban.

Csütörtök: „A vasgyáros“ színmű 4 felvonásban. Péntek: „Dósa György, a pórhadak vezére“, eredeti történelmi dráma, 3 felvonásban; ezt megelőzi: újévi némajáték.

Szombat: „Bukow“ látványos színmű.

SZÍNHÁZ.

— Arad, decz. 25—27. —

„A két árva.“ „Bukow a székelyek hóhéra“ és a „Vadgalamb“ a karácsonyi ünnepek alatt színre került népies darabok az aradi közönség előtt jobbra ismeretlenek. Mindhárom előadás télt ház előtt folyt le s a közönség ughisszük meg volt elégedve, legalább azt látszottak bizonyítani a tapsok, melyek gyakorta felhangzottak a három estén. A pénteki előadáson egy kellemetlen körülmény merült fel, a mely könnyen veszedelmessé válhatott volna. Egyik meglehetősen száraz jelenet alkalmával ugyanis oly szag terjedt el a nézőtérben, mintha valami égne s a közönség már meglehetősen nyugtalankodott midőn kiderült, hogy ismét a fűtő készülék okozta a bajt az által, hogy füsttel töltötte el a nézőtér. Szerencse, hogy mindenképp megtartotta hideg vérét, mert ha valaki véletlenül tüzet kiált, a legsajnosabb következményei lehettek volna. Eltekintve ettől a „Két árva“ előadása elég rendben folyt le. A darabról magáról kevés mondani valónk van, egyike a párisi életből vett azon rémes históriáknak, a melyek erősen pró-

bára teszik az ember idegeit. Az érdekességet azonban mindannak dacára nem lehet eltagadni tőle és vannak egyes jelenetei, a melyekben a cselekmény lélektanilag is meglehetősen indokoltva van és a melyek aethetikai szempontból sem vehetők kifogás alá. A szereplők közül mindenekelőtt Kissné (Henriette) kell kiemelnünk: ő volt az est hősnője; egyes jelenetekben valóban megkapó volt, a szenvedélyes kitörések szívünk mélyéig hatottak. A közönség halás is volt ezért és több ízben szünni nem akará tapsviharral jutalmazta Kissné művészi alakításaiért. A többi szerepek is jó kezekben voltak. Kreesányiné (Louise) és Fodor Frusina (Marianne) többször a könnyekig megindították a közönséget. Siposné (Paulin grófnő), Somló Sándor (Pierre) és Egry Kálmán (Jaques) valamint Pálffy György és Boránd is megérdemlik dicséretüket; ők is nagyban hozzá járultak az est sikeréhez.

Szombaton „Bukow a székelyek hóhéra“ látványos történelmi színmű adott. Ez idényben először határozott tetszés mellett. A közönség gyönyörködött a látványosságokban és tánczokban, kesergőt a mádfalvi veszedelmén és örült az igazság diadalmaskodásán. A szereplőkről szólva, újra csak Kissné (Rózsa) illeti az elsőség, a ki különösen a második felvonásban olyan gyönyörű kis kecskepásztor volt, hogy egy cseppet sem csodálkozhatunk, ha Pali béresgazda (Egry) oly szörnyen szerelemföltött lett, mióta az házuknál megjelent. Nagy tetszést aratott Nyilas Ilka (Rózsi) élénk játékával és kedvesen előadott dalaival. Teljes elismerésünket érdemlik még Pálffy (Lázár Imre), Egry Kálmán (Pali), Szabó Antal (Kaszás), Molnár (Bukow), és Scmló (József csa-zár). Az előadás teljesen összevágó volt, a diszletek csinosak s különösen az utolsó felvonás néma képleti nyerték meg a közönség tetszését.

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

A tőzsdéken a fegyverszünet megkötése óta nyugodtabb a hangulat, s az irányzat általában emelkedő. Így például a magyar hitelbank részvényei a budapesti tőzsdén ismét elérték a 300-as árfolyamot, melyen szeptemberben jegyezték. E két irányadó papír árfolyamára nézve (aranyjardék és m. hitelbankrészvény) tehát teljesen helyrealt a háboru előtti status quo, a mi egyuttal kedvező kilátást nyújt a pénzpiacznak a közel jövőben várható élnkségére.

Idegének névsora.

— Arad, decz. 27. —

Nádor-szálló: Tohvi József, bírói végrehajtó, Lugos. Landsmann M., birtokos, L.-Tolcsavár. M. H. Luria, természettudós, Bpest. Pabritz Gyula, mérnök, Liesing. Burger A., impressario, Budapest. Künstler Gyula, bérlő, Buttyin. Szekrényes Géza, kereskedő, Budapest. Vuk Gyula, kereskedő, Budapest. Blau Salamon, kereskedő, Budapest. Jánossy György, ügyvédi írnok, Déva. Borganer Károly, gyógyszerész, Temesvár. Fuchsbalg Henrik, jegyző, Csikmentor. Schnabl és Eisner, mérnökök, Slatina. Funtán Joan, bérlő, Baja. Deutsch és fia, kereskedő, Gyula-Fehérvár. Dr. König Armin, ügyvéd, Veszprém. Lutz Ferencz és családja, kincstári ügyész, Pécska. Kiss János, tanár, Temesvár. Bohonay N., huszárszázados, B.-Csaba. Hindy Árpád, „Aradi Közlöny“ szerkesztője, Budapest. Petrovits László, jegyző, Bányá. Kalk R., kereskedő, Marienbad.

Zemplényi-szálló: Füredy Ede, főerdész, B.-Lippa. Friedner Lajos, bérlő, Nagylak. Szécsény és nejje, bérlő, Borossebes. Izsakovits Milán, képviselő, Kikinda. Dr. Kiss János, tanár, Temesvár. Moritz Lázár, utazó, Bécs. Hartmann Adolf, utazó, Budapest. Künstler Henrik, vállalkozó, Budapest. Melitzer József, gyáros, Bécs. Magyar Leopold, utazó, Bécs. Glauber József, utazó, Bécs. Abeles J., utazó, Bécs. Balogh József, utazó, Budapest. Täuber Arthur, cs. kir. őrmester, Fehértemplom. Örményi Pálné, birtokosné, Temes megye. Marles N., gyáros, Világos. Dr. Horváth János, ügyvéd, Déva. Hollaky Imre, ügyvéd, Déva. Závovszky I., maganzó, Pozsony.

Aranykulcs-szálló: Vincze Kálmán, hivatalnok, Borossebes. Jungmayer Pal, hivatalnok, Makó. Nix Anna, szobaleány, Csákova. Roth Berta, pinceszőnök, Nagyvárad. Stern Sándor, kereskedő, M.-Dombegyháza. Bauer Adolf, mészáros, M.-Dombegyháza. Tóth Gusztáv, kereskedő, Kecskemét. Willin Sándor, asztalos, Nagylak. Liszka Petru, hentes, Győrök. Reich Berthold, vállalkozó, Szeged.

Arany-Csillag-szálló: Mosonyi Károly, maganzó, Arad.

Felelős szerkesztő: Hindy Árpád.

Papir — gyári — raktár

Hasznos karácsonyi és ujévi ajándékok
mindenki részére.

Diszlevélpapírok csinos dobozokban

és BORITÉKOKBAN
DISZES IRÓ ASZTALI FELSZERELVÉNYEK,

ALBUMOK, IRÓMAPPÁK, EMLÉKKÖNYVEK,

BERENDEZETT

toll- és festékszekrények

gyermeklevél-papírok

KÜLÖNFÉLE ALAKOKBAN

s. a. t.

PAPIR
BLOCH

és

POZTAK

rajzszerek

és könyvek

ARADON, AZ ÚJ HERMANNFÉLE PALOTÁBAN.

BUDAPESTI
FIÓKÜZLETE
KEDÉSBÉ

TOVÁBBÁ

VANNAK KÉSZLETBEN:

Ujévi üdvözlőkártyák

és üdvözlő levelek

disztes fali képek chromó és relief.

Rajzeszközök és mindenféle rajzszerek, valamint aquarell festékek, és ehez szükséges eszközök.

Képes könyvek, festő minták, könyv-szijak, iskola bördök csavar-
íronok. s. a. t. s. a. t.

Elvállalunk minden könyv- kő- színnyomatu és vonalzó munkákat a legegyszerűbb névjegytől kezdve a legdiszesebb kiállítású munkáig a legelőnyösebb feltételek mellett; minták mindenkor rendelkezésre vannak.

Merített és gép irodaforgalmi- és csomagpapír, levélpapír és boriték (ingyen cégnyomással ha legalább 500 rendeltek). Vonalozott és voralzatlan könyvek. Tinták minden színben és minden hírneves gyárból. Tollak és tollszárak. Vonalzók, háromszögek. Rajzeszközök a legelőnyösebbtől a legfinomabb Riffler-ig. Disztes íróasztali felszerelések. Festékek gombokban, rudaeskákban, tubuszokban

és berendezett testékszokrények. Tollszokrények berendezve és berendezés nélkül. Írómappák berendezve és berendezés nélkül.

Nagybani eladás.

Mindenféle író- és csomagpapír, papirzacskó, írkák, füzetek, üveg- és csiszoló papír, levélpapír és boriték, tinták, íronok, tollak, tollszárak.

Különösen ajánljuk:

Valódi francia szivarka hüvelyecinket Párizsból Braunstein Fréres-től.

Megrendelések, bár mily csekélyek is, a legpontosabban teljesítetnek.

Távirda építő osztályunk

elvállal telefon és villanyos jelző berendezéseket:

gyárakban, szállodákban, épületekben, lakásokban stb.

Készletben tartatnak:

minden a telefon és házi távirdákhoz szükségeltető anyagok és készülékek.

Orvosi célóra electrotherapeutius és galvanocaustius ykhyészülée.

JAVÍTÁSOK

melyek az elektrotechnikai és mechanikai szakba vágnak, pontosan teljesítetnek.

Raktár természettani és vegytani készülékekből.

Nagybani és kicsinybeni eladás.